

Vörös István

A megváltozott ember

Verses regény (részlet)

V. ének

Az elmaradt nászút (1989)

„Te az enyém, én a tied,
mondta Klári elmosolyodva,
hazajönni lesz majd kihez,
akinek rád mindig lesz gondja.
Tudom, hogy ez közhely kimondva,
és hogy talán nem érdemelsz meg,
de kiírom az ablakomba:
Megváltozott az ember-jelleg!
Te vagy a díszpéldány jelenleg.”
(Részlet az előző énekből)

1

Aztán akadt még jobb díszpéldány:
elég volt hazamenni, tudtam,
hisz mit is számíthat a szép lány,
fölöttem sok más hatalom van.
Barna szólt, hogy indulunk nyomban,
Erdélybe segélycsomagot
viszünk, verseket hozunk onnan,
a jót kiadni ott tilos,
gyűrött a pénz, a papíros,

2

minden szegény, ócska, betiltott.
A börtönből most engedik ki
a költőt. Ti olyat nem írtok,
amit a kisujjából ráz ki,
a diktátort meri gyalázni.
Kiürítik a falvakat,
mindent el fogok magyarázni,
lassan ér oda a vonat,
gondolkodni közben szabad.

3

Most nem megyek, az egyetem
jövő héten kihagyhatatlan,
két zárthelyim is lesz nekem,
egy lánynak is adós maradtam
a válasszal, hogy egymagamban
élek tovább vagy inkább együtt,
egymáshoz tartozó csapatban
az életünket most elkezdjük.
Vissza kell dobnom ezt a kesztyűt.

4

Miféle kesztyűről dumálsz?
Te mindig inkább nőzni szoktál,
most egyszerre kitört a frász,
lehet, hogy kispolgár maradnál?
A kan nem nők után szaladgál,
a férfi hagyja, hogy imádják,
nincs fontosabb a feladatnál,
mit tisztán ért és pontosan lát.
A házasságban megrohadnál.

5

Én azt hiszem, inkább megérnék,
elmúlna sok kamasz szokásom,
ott lenne egy másfajta mérték,
különben jövőm aláásom.
Te mégis mit értesz tudáson,
mihez kívánsz alkalmazkodni?
Vagy elgyávultál, kis barátom?
De szeretlek, s nem fogom hagyni.
Tudod, a jövő nem csak annyi,

6

amit felétek elképzelni
szoktak! Mi átformáljuk ám!
Mit elterveztél, az a semmi.
Hallani fogsz rólam, hazám!

Te itthagyhatsz mindent lazán,
az apád gyárigazgató,
most kezdek élni igazán,
most jött meg versemben a szó,
mi nem durva, nem megható,

7

nem érthetetlen, nem avantgárd,
nem hagyományos, nem divat
diktálta, ezért majd agyon vág
a kritikus: csupa hiba,
mi a világ sarkaiba
bepottyan és ott is marad,
a gondolat kicsit lila,
mert ismeretlen árnyalat,
amit kimondanom szabad,

8

nem értik meg, mégis csinálom,
és én se értem – élvezem,
most szerelemből áll világom,
és folyton papír kell nekem.
Nem lépve túl a lényegen,
nem kelve át a vad határon,
azt hiszem, most itt a helyem.
Nem a megértésedet várom,
hagyjál békén kicsit, barátom!

9

De másnap hajnalban indultunk,
a hátamon segélycsomag,
élelmet, gyógyszert bepakoltunk,
hely szentképeknek is maradt,
mert nem szabad a gondolat,
a vallás egyenesen tiltott,
a kor hibás, a múlt halad,
az összevisszaság úgy villog,
egy élhető pillanat sincs ott.

10

Arad felé mentünk, a vámos
benyúlt a zsákba, és kivette
a szentképet, s mondván, hogy káros,
le is parancsolt a sínekre,
most visszafordulunk sietve,
különben nagyobb baj lehet!
Romániába nem lépek be,
de folytatom az életet.
Barna szólt, más út is vezet

11

Szolnok felől át a határon.
Akkor mégse hazamegyünk?
Pedig én inkább azt kívánom.
Egy másik vonat jön, gyerünk,
éjfél lesz, míg megérkezünk.
Majd nagyot alszunk Kolozsváron,
főznek sok puliszkát nekünk,
hogy jóllakhassunk. Alig várom,
de át kell jutnunk mindenáron.

12

A vámos Nagyvárad felé
egy tábla csokit rögtön eltett,
hogy átengedjen, ez elég.
Nem volt egy nagyon aljas szerzet,
csak betartotta azt az elvet,
hogy lopni kell és megalázni,
Barna szólt, érti ő e nyelvet,
náluk otthon afféle házi
szokás. Furcsa most itt találni.

13

Hát épp ez ellen küzdünk, testvér,
így veregette a vállamat,
hogyha párttitkár fia lennél,
te sem volnál ilyen szabad.
Bocsáss, meg nem értem szavad,
nem szabad vagyok, inkább félek,
a rendőrtől kettészakad
a bennem fickándozó lélek.
Más egyébről én nem beszélek.

14

A nagy költő, Tusnádi Károly,
dicsekedett, hogy hogy megverték,
hanem a verse igazából
nem volt vitathatatlan érték,
összekeverte a szemmérték
a zsenit és az ötletest.
Hogy csempésszem át versét, kérték,
ez az ember tökéletes,
s mindenkinek példa lehet.

15

Ő mondta, hogy kapott egy festményt,
egy román művésztől, aki
becsülte benne a csupasz ténnyt,
hogy ellene mert mondani
a diktátornak. Valami
mázolmány volt a szabadságról,
sok lejre bírta váltani,
ilyesmit már máskor is árult.
Az éhségre ugyanis ráunt.